

CULEGĂTOARE DE CĂPȘUNI UN IMPORTANT TABLOU, NECUNOSCUT, AL LUI LUCHIAN A IEȘIT LA LUMINĂ

George Radu BOGDAN

Luchian este un pictor încă
Lnestudiat până astăzi în
totalitate. Din vreo 7-8.000 de tablouri
pe care le-a pictat ceea ce cunoaștem
astăzi și a intrat în conștiința publică se
rezumă la vreo 200, socotite, cu o
seamă de excepții, reprezentative
pentru creația sa.

Aceasta este, însă, nu consi-
derabil mai vastă, ci și foarte
complexă, cu multe implicații rezultate
din faptul că, din punct de vedere
politic, Luchian era socialist, mișcare
cu care a venit în contradicție din clipa
în care s-a dovedit a fi acel artist
original și independent pe care îl
venerăm până astăzi. Este un aspect
important, de care nimeni nu s-a
ocupat și l-a studiat.

Afirmațiile mele sunt venite să
sublinieze încă o dată capacitatea
tabloului ieșit la lumină de a contribui
la o cunoaștere superioară și, sub
aspecte nebănuite, a autorului său.

Este prematur să se aventureze
cineva la expertizarea tabloului. O
asemenea operație cere timp și, în
primul rând, o acoperire a lacunelor pe
care le-am semnalat în ceea ce privește
cunoașterea globală a vieții și operei
lui Luchian. O exegeză sau și numai o
simplă biografie în acest sens nu
există. I s-au consacrat lucrări uneori
voluminoase, dar ele sunt fie lipsite de
profesionalism și atitudine științifică,
fie limitate în principal la perioada de
tinerețe.

La o primă considerare, **Culegătoare
de căpșuni** este un tablou ce poate șoca
datorită particularităților sale care,
raportate la imaginea clasică pe care o
avem despre pictor, ne apar întrucâtva
ieșite din comun. Avem de a face cu
doi „Luchiani”, care se confruntă

Culegătoare de
căpșuni (detaliu
centru jos)

într-un tot armonios, dar rămân
distinși: artistul cu preocupări sociale
și poetul țâșnirilor de culoare și al
mustindelor lovituri de penel, aplicate
cu o vigoare plină de patos.

Asupra autenticității lucrării nu
am nici o îndoială, atât în ceea ce
privește caracteristicile de execuție,
faktură și stil, cât și în ceea ce privește

Culegătoare de
căpșuni
(imagine de
ansamblu)

Culegătoare de
căpșuni (detaliu
stânga sus)

semnătura. Într-un fel ne confruntăm cu o operă de tranziție, dintr-o fază totuși evoluată a artistului.

Aceasta rezultă și din siguranța de sine pe care o trădează execuția tabloului, spontană și de un dinamism plin de nerv în aplicarea tușelor, adesea puternic reliefate și de un sensibil efect vibratil, care contribuie la crearea de atmosferă. Rezultă, totodată, din faptul că Luchian, pictorul **Culegătoarelor de căpșuni**, coexistă în pictura cerului și a vegetației din planul secund cu acel Luchian, care se anunță autorul **Anemonelor** și al **Luncii de la poduri** (ambele în patrimoniul Galeriei Naționale), tablouri pictate în preajma

Culegătoare de
căpșuni (detaliu
dreapta jos)

lui 1908 și 1909.

Lucrarea s-a aflat multă vreme (cel puțin 60 de ani) în posesia lui Ferdinand Alexandrescu, la origine legător de cărți și executor de rame (calitatea din urmă explică netul său avantaj în contactul cu artiștii plastici mereu debitori), devenit ulterior un cunoscut colecționar de artă. El a preluat odată cu lucrarea și ceea ce se cunoștea prin tradiție, foarte probabil în urma unor lămuriri date cândva chiar de Luchian, pentru că din simpla contemplare (sau dacă vreți „cercetare”) a tabloului nu poți deduce că este vorba de culesul căpșunilor. Abia când aflu acest fapt, totul devine limpede și rațiunea completează ceea ce ochiul distinge numai anevoie. Iată de ce, pentru o justă orientare și cântărire pertinentă a virtuților operei descoperite, e necesar să știm toate acestea.

De la succesorii legali ai lui Ferdinand Alexandrescu, **Culegătoare de căpșuni** a trecut în posesia „Galeriilor Zambaccian” și de aici în proprietatea deținătorului actual, care m-a autorizat s-o aduc la cunoștință publicului.

ABSTRACT

Luchian is a painter not completely studied today. This study tries to get to light an unknown painting signed by Luchian, called Strawberries gatherers.